

Володимир Шевченко,

магістр історії

**ВЕБЕР, Ю. (2016). РОСІЙСЬКА ОКУПАЦІЯ ЧЕРНІВЦІВ.
ЧЕРНІВЦІ, КНИГИ-XXI, 136 с.**

Мемуарна література зазвичай є цінним джерелом для історика та достатньо пізнавальним матеріалом «із перших рук» для всіх зацікавлених. Особливу увагу привертають спогади, художньо майстерно написані. Саме до цієї категорії належать замітки Юліуса Вебера про дві окупації столиці Буковини російськими військами в роки Першої світової війни. На момент першого контакту з військовими ворожої армії в Чернівцях автор мав чималий десятирічний досвід письменницької, журналістської та редакторської діяльності в «Czernowitzer Tagblatt». Цей факт наклав яскравий відбиток на тексти, позначений у вивіреності слів та чіткості формулювання кожного речення. У цьому разі потрібно віддати належне професійності перекладача з німецької Сергія Осачука. Журналістська практика відобразилась у стилі, форматі спогадів та їхній структурі.

Першим публікацію спогадів Юліуса Вебера українською мовою здійснило чернівецьке видавництво «Книги-XXI». Упорядкував спогади також Сергій Осачук, який у слові до читача навів коротку біографічну довідку про автора. Загалом текст Юліуса Вебера був записаний із його слів анонімною «довіреною особою». У передмові автор за допомогою кількох речень розкрив особистий біль від приходу окупанта та дій, учинених військами ворога в Чернівцях. У спогади висвітлено досвід автора, побачене ним на власні очі, без претензії на повноцінне змалювання історичного тла. Записки невеликі за обсягом – близько ста сторінок, виконані у форматі кількасторінкових окремих статей/заміток про ту чи ту подію або явище. Власне, у такій будові матеріалу Вебер якнайкраще розкрив свій журналістський талант. Він показує лише значущі, на його погляд, явища, інколи трагічні, подекуди і комічні, але зазвичай це були пейзажі тяжкого життя міського населення в умовах частой зміни військової кон'юнктури, котра лише посилювала тяготи життя чернівчан.

Зважаючи на те, що спогади Юліуса Вебера є досить невеликими за обсягом, очевидно, видавництву довелось наповнювати книгу додатковим матеріалом, щоб отримати повноцінний формат із доречною кількістю сторінок та твердою палітуркою. Книга рясно оздоблена фотоматеріалами, копіями листівок, оголошень та іншими ілюстраціями. Крім того, Володимир Заполовський, автор післямови, у прикінцевій частині книги намагається продовжити історію Чернівців у Першій світовій війні в стилі Юліуса Вебера. Останній завершує свою оповідь січнем 1915 року, тобто завершенням другої окупації, автор післямови описує наступні події – третю окупацію та остаточне повернення міста в лоно Габсбургської імперії в серпні 1917 року.

Спогади Юліуса Вебера є цінним джерелом та захопливим текстом, вони ілюструють досвід життя в умовах російської окупації періоду Першої світової війни, тему малодосліджену та здебільшого невідому поза професійним колом дослідників. Окрему приємність від читання додає якість видання, майстерний переклад і фахові коментарі.